

Emelkedik a konvertibilis valuták nem kereskedelmi árfolyama

A Magyar Nemzeti Bank közlése szerint március 1-én emelkedik a konvertibilis elszámolású valuták nem kereskedelmi forint árfolyama. Így a nemzetközi idegenforgalomban legjelentősebb valuták közül egy osztrák schilling árfolyama 1,98 forint, egy NSZK márka 14,07 forint, egy USA dollár 29,57 forint lesz. Ezzel az intézkedéssel tovább csökken a nem kereskedelmi és a kereskedelmi árfolyamok közötti különbség, ami elősegíti a forint egységes árfolyamának megvalósítását.

Az eddiginél több forint-hoz jutnak a konvertibilis valutát beváltók, például a külföldi turisták és azok a magyar állampolgárok, akik külföldön végeznek munkát, külföldről nyugdíjat, rokon támogatást, szerzői jogdíjat, előadóművészi díjat, örökséget, stb. kapnak. Azoknak a magyar állampolgároknak, akik utazási célra konvertibilis valutát vásárolnak, az árfolyamok emeléséből származó többletköltség mérséklése érdekében március 1-től megszüntetik az eddigi 40 százalékos úgynevezett többletvaluta-vásárlási illeték, vagyis minden utazással összefüggő konvertibilis elszámolású valutavásárlás esetén egységesen 10 százalékos illetéket kell fizetni.

A nem kereskedelmi árfolyamok emelésével egyidejűleg a forintban meghatározott valutavásárlási keretek is növekednek, például az egyéni turistáknál 6700 forintról 8500 forintra, a látogató útlevéllel utazóknál 1000 forintról 1300 forintra. Az utazási irodák társasutazásain részt vevők az első három napra felpanziós ellátás esetén összesen 1200 forintért, teljes panzió esetén 900 forintért, a többi napokra napi 300 forintért, illetve 200 forintért vásárolhatnak valutát. Emelkednek az egyéni turisták részére a devizatartalom vásárlási menettjegyekre és a gépjárműhöz üzemanyag vásárlására megállapított forintkeretösszegek is.

A megemelt forintkeretek arra is lehetőséget adnak,

hogy a kiutazó magyarok — tekintettel a nyugati országokban jelentkező áremelkedésekre — az eddiginél több konvertibilis elszámolású valutát vásárolhassanak. Így például a jelenlegi árfolyamon az egyéni turistautazásnál az eddigi vásárolható 2822 osztrák schillinget, 542 NSZK márka helyett 603 NSZK márkát, 268 USA dollár helyett 287 USA dollárt lehet vásárolni. Több valutát vásárolhatnak a gépjárművel utazó turisták üzemanyag céljára, a látogató útlevéllel utazók és az utazási irodák társasutazásain résztvevők is.

Az árfolyamok és a valutaellátási intézkedések módosításával kapcsolatban a bankok, valutakiszolgáltatóhelyek és az utazási irodák adnak részletes tájékoztatást. (MTI)

Vasárnapról Meteorológiai tavasz

Vasárnap, ma beköszönt a meteorológiai tavasz. A nagy kérdés csak az, hogy figyelembe veszi-e az idén különösen kiszámíthatatlan időjárás a naptári fordulat.

A meteorológiai szolgálat előrejelzés szerint az eddigiekhez képest nem sok változás lesz az időjárásban. csalogka hét vége között majd az országra. A napsütés, a tiszta friss idő már tavaszt idézi, a szombat-vasárnapi hőmérséklet viszont nem: 5-6 fokkal marad el a sokéves átlagtól. Az éjszakaiak továbbra is hidegek lesznek, akárcsak a hajnalok.

Az idei tél tehát elég makacs, és nem nagyon akar távozni a meteorológiai tavasz beköszöntével. Lehet, hogy igazi tavaszi időjárásra csak március 21-től számíthatunk, amikor hivatalosan beköszönt a csillagászati tavasz?

Turandot

Avagy 3+1 találós kérdés

„A világ minden hercege pályázhat a Mennyi Fia Császára, a hatalmas Altoun lányának, Turandot hercegnőnek a kezére, de a bölcsök tanácsa előtt meg kell felelnie a hercegnek három találós kérdésre. Ha a kérés helyesen válaszol, övé a hercegnő, ha azonban elvéteti a választ, hóhérré válik, és Peking főterén feje véteik.”

Hernádi Oszkár felvétele

Fekete Gizi (Turandot) és Rácz Tibor (Kalaf)

„A különös mesedráma érdekességét nem is ez a szokványos történet teszi. Gozzi, aki a különböző népek meséinek polgárjogot szerzett a színpadon, legnépszerűbb darabjánál is izgalmasan tudta ötvözni a csodás Kelet és a realiztikusabb Nyugat sajátos ellentéteit. A vásári színjátékok, a commedia dell'arte friss, mozgalmas, vérbő, az aktuálisokhoz mindig kapcsolódó, jórészt állandó tulajdonságokkal rendelkező szereplői ezúttal egy keleti történet szokatlan világába cseppenve lesznek motorjai a celekménynek. S játékaik dinamizmusa ellenpontja a stílizált mozgásoknak, a szerzetartosságoknak. E kettősségből izgalmas játék kerekedhetne, ha következetesen, végiggondoltan közelítenék ehhez a rendezés, a színészi játék, a díszlet és a jelmez

házat is építettek rá. Azok télen-nyáron ott voltak, le is telepedtek. Hogy a szerződésük hogy volt írva, azt én nem tudhatom, de egyszer csak az intező felmondott a bérlőknek. Jogosan-e? Jogtalanul-e? Nem tudom. Nagy volt a felháborodás, az intező azt tette, hogy aki nem hagyta el a földet és a házat a kikötött időre, ha nád-, szalma- vagy gaztető volt, felgyújtatta. De voltak sártetősek is.

1. kérdés: Vajon milyen kérdésekre kell választ keresnie azoknak a nézőknek, akik a Szegedi Nemzeti Színház legújabb produkciójának előadásain beülnek a nézőtérre? S. milyen élménnyel távoznak?

2. kérdés: Miért siklott tévútra a jó szándék, vajon ki állította át a váltókat?

Turandot száitából így hangzik a zanzásított történet: „Kalaf kockára teszi az életét szerelméért... Egy száműzetésbe kényszerített szolga nem törődik a halállal, csak hogy mentse ura életét... Egy miniszter magához ragadhatja a hatalmat, de egre-földre keresteti királyját, hogy visszaiktesse a trónra... Egy szerencsétlen aggastyán kész a halálba

A minőség védelme

Miniszeri rendelet

Az 1968 óta többször is módosított jogszabály helyébe lép március 1-én a belkereskedelmi miniszter rendelete a minőségvédelem egyes kérdéseiről. A rendelet — három korábbi helyett — egységesen és egyértelműen meghatározza a fogyasztási cikkek előzetes minőségvizsgálatával és a KERMI hatóság ellenőrzésével kapcsolatos teendőket, s így módon segíti alkalmazásukat. Ugyanakkor nagyobb önállóságot, hatáskört, s egyben nagyobb felelősséget biztosít a vállalatoknak a minőségellenőrzésben.

A rendelet a korábbihoz hasonlóan előírja, hogy az érdekelt ágazati miniszterek egyetértésével meghatározott

új termékek csak előzetes minőségvizsgálat után hozhatók belföldön forgalomba. Eltérően viszont az eddigiektől nem a belkereskedelem, hanem a gyártó, illetve az importáló vállalat köteletségévé teszi az előzetes minőségvizsgálat elvégzését, amely továbbra is elsősorban a kereskedelmi minőségellenőrző intézet — vagy a KERMI által kijelölt más minőségvizsgáló szerv — feladata.

Lényeges módosítás, hogy a belkereskedelmi miniszter felhatalmazására azok a gyártó vállalatok, amelyeknél adottak hozzá a megfelelő személynél és tárgyi feltételek, külön kéresemre maguk is elvégezhetik az előzetes minőségvizsgálatot.

zá irányították ezt a bátor csapatot. Ahogy mondták, két óra múlva megtisztult a falu a szerbekről.

— Hány hiányzik kentekből? — kérde Vetter.

— Egy ső! — felelték.

Mire visszamentek a táborhelyre, készen volt a jó vacsora. Utána amennyi bor csak kellett. Zenész is került. Ha a harci modorukon megállt a szem, akkor a mulatozásukon még jobban. Azt a feljebbvalók elég idejében észrevették, hogy véteni, parancsolni nem lehet nekik. Nem is háborgatták semmivel őket.

A szerbeknek réme lett a betvárok karikása. De a szenttamási ember is mindig velük harcolt. Hasított, vágott a húsupba, a szemükbe a kancsuka. Nagyon hasznosak lettek a betvárok, és valamilyen város visszafoglalásánál úgy kiűntették magukat, hogy Kossuth külön megdicsérette őket. A tamási ember sebet kapott, még féllábon is harcolt, s ahogy kihullt a vére, úgy múlt el a bosszúja, csendes ember lett.

A betvárcsapatnak jól is ment ez az élet, úgy esztendeiforgórn, de a rablólóv csak kiűtött rajtuk. Kezdték sorja nélkül rabolni, gvilkolni, visszahúzódtak az erdőbe, folytatták ott, ahol elhagyták. A kegyelem megszűnt, és újra vérdíjat tűztek ki a fejükre.

A betvárok bosszúja

Egy kis időre meg voltak a gazdák nyugodva. Hanem mikor meghallották, hogy útra megkezdtek a betvárok igen elszomorodtak. Mert, ha beolvadtak volna a gazdák közé, nem lett volna baj. De nem ám! Hanem már megint bandáztak. Ugyan a háborúban is becsületfogtyig voltak. Amint már arról szó volt, rájöttek a Palásthy fondorkodásra, aki most is üldöztette őket. A döntő ok mégis egy másik eset lett, amiért Palásthyt családostul kiűrték.

Ez a Palásthy a Pallavicini uraságnak volt az intője, és Kistelektől kezdve Alevőig bérbe adta az uraság földjét. Akiknek házuk földjük volt, azok is jól belemarkoltak. A jószág kedvéért it leellettettek is, meg takarmányt is takarítottak be télire. Öt-tíz láncokat fogtak fel, ott voltak nyáron a jószággal egy kis kunyhóban. De voltak szegény zselléremberek is, akik lakható

házat is építettek rá. Azok télen-nyáron ott voltak, le is telepedtek. Hogy a szerződésük hogy volt írva, azt én nem tudhatom, de egyszer csak az intező felmondott a bérlőknek. Jogosan-e? Jogtalanul-e? Nem tudom. Nagy volt a felháborodás, az intező azt tette, hogy aki nem hagyta el a földet és a házat a kikötött időre, ha nád-, szalma- vagy gaztető volt, felgyújtatta. De voltak sártetősek is.

Egy zselléraszonynak bent volt a kenvere a kemencében, mikor az intező odaállított a beresekkel, meg az ökrökkel, hogy széthúzzák a lakóházat. Az asszony könyörgött:

— Ispány uram! Csak addég várjanak, még a könyerek mögöszünek. Nincs mit önni a családnak. Ne fosszon mög kétheti könyértű!

— Egy perccet sem várók! Neki az ökröket!

Járomra, láncra voltak fogva az ökrök és széj-jelhúzták a sárból épített házakat. A sületlen kenyer meg csupa tészta volt, egybemállott a sárral. Ennek az esetnek nagy híre lett a megyében. Ezt az ügyet Rúza Sándor összekapcsolta az árulkodási ügygel és elhatározta, hogy kivégzi a Palásthy családot.

— Cimborák! Nyóc embör kő mellém! De önkéntesök!

Ajánlkoztak egyre, másra, Veszélka is az önkéntesek közt volt.

→ Csúnya vásárba mögyünk.

El is indultak, oda is értek, mivel közel volt a Palásthy majorsága. Zsoldosokat már nem tartott, nagy megnyugvása volt, hogy a betvárok elmentek háborúzni, gondolta, tán el is vesznek.

Megkopogtatják az ablakot.

— Ki az? — kérdezi Palásthy.

— Műnk vagyunk, a betvárok!

— Ti vagytok, Sándor? Nyitom az ajtót.

— Műnk ám!

— Jó estét kívánok — így Palásthy.

— Palásthy úr, nekünk né kívánjon szöröncsét, mert ha tudná, milyen járathba vagyunk, elájúna!

— Fánikám! Eredj a pincébe, hozzál bort a betyár uraknak, majd egy kicsit mulatunk. Úgyse mulatunk meg együtt soha, Foglaljatok helyet!

— Ha eddig nem mulattunk együtt, ezán má nem mulatunk, az éccő biztos. Nem kő nekünk se a bora, se a barátsága, Ékésőtűt kigyelme vele,

(Folytatjuk.)

Gémes Eszter

Történetek Rúza Sándorról

A kegyelem

Két nap múlva azt mondja Vetter Veszélkának:

— Holnap egy falut kell a szerbekről megtisztítani! Majd a honvédséggel összefogtok, és megvívjátok a harcot!

— Ügönis, ezredes uram! De mink nem mögyünk a honvédökkel, de azok se gyűjjenek velünk!

— Hát akkor kentek mennek el!

— Mögyünk!

— Valami haditaktikát, formaságot nem beszélünk meg?

— De kár vóna az időt pocskázni rá.

— Jó! Jó! De kenték még sose harcoltak!

— Maj eligazítsuk műnk annak a módiát. Csak bízza ránk, ezredős uram! Két óra hossza múlva mindön szerbnek erre lösz a háta! Ennyi időt adok neki.

— Majd elvállik a tűzkeresztségnél — mondta az ezredes.

Egy füttventésre mind lovon termett a betvár. Vállra vette a karikás megnívva a ló a betvár ráhasal, elől a szenttamási. Ó is a maga módján fegyverezte fel magát.

Vetter egy csapat honvéddal utánuk ment, mert biztosra vette, hogy szükség lesz a segélycsapatra hiszen a szerbek is kemény harcosok ám! Végigment a harcot, de ilvent életében nem látott. A betvárok kinvítogatták a karikásokat, úgy szedték le a lóról az ellenséget, ha pedig várták őket vele, az a szeges drótos vég, csak csipte ki a szerbek szemét-arcát.

Vetter csak nézte-nézte a harcnak ezt a különleges formáját, és most már örült, hogy hoz-

Am gellert kap a megvalósítás, összerosódnak e kettősség motívumai, stílusai, karakterisztikus vonásai. E következetlenség elsősorban Angyal Márta rendező szám-lájára írható, de például csak Rácz Tibor (Kalaf), s némiképp Jachinek Rudolf (Barach) képviseli következetesen a megkívánt stílizált, szertartásszerű játéktípust, a többieknek jórészt eszköz-zeik sincsenek ehhez, vagy az olcsóbb bohóckodást választják, mint Egerváry Klára. A „világjáró szegedi társulat itthon maradt csapatának” azon tagjai, akik a mindennapok frissességét, a vásári komédiázás eievenségét hivatottak biztosítani, igencsak szürkék, ötlettelének. Így aztán se a mese pompája, se a játék sodró lendülete nem tudja magával ragadni a közönséget, s a romantika felé hajló Gozzi-mű elveszti azt a két fontos gondolatát is, hogy „A félelem és az erdek lealjasítja az embereket”, illetve „Hát mégis csak a szeretet és a hűség a legnagyobb úr a világon?”.

3. kérdés: Igaz-e az a minden műfajra ráhúzott, szinte már közhelyszerű mondás, hogy a gyerekeknek ugyanúgy kell írni (színházat csinálni, zenét szerelni, képet festeni stb.), mint a felnőtteknek — csak jobban?!

A felelősség nagyobb, mint sokan gondolják. Nem sok lehetősége van a szegedi gyerekeknek, hogy színházba járjanak, a kisebbek legfeljebb évadonként egyszer, a nagyobbak jó, ha kétszer. Nem lehet közömbös, mit tanulnak meg, milyen élményeket visznek magukkal. Végiggondolták-e a színpadra állítók, hogy az aktualizált poéno, szövegek milyen reakciót váltanak ki az e kérdések előtt még teljesen értetlenül álló gyerekekben, s hogyan reagálnak a tizenévesek a jó néhányszor előforduló, inkább fzléstelennék, mint szellemesnek mondható mozdulatokra, szövegekre? Elegeted lesz-e bekapcsolni őket a játékba néhány primitív kérdéssel, kiszólással? Talán elkápráztatja őket néhány jól sikerült jelmez (Gombár Judit tervel nyomán kiváló jelmezek is születtek, kár, hogy a vásári bohóc-csoport tagjai jóval gyengébbek); megborongtatja fantáziájukat a várfokra tűzött, levágott véres fejek sora; megneveteti őket néhány vicc — de hogy ezek igazi élménnyé álljanak össze? Ebben nem hiszek.

A teljesség kedvéért a szereplők névsora: Fekete Gizi, Mentés József, Máriáss Melinda, Karolyi Anna, Egerváry Klára, Rácz Tibor, Jachinek Rudolf, Csizmadia László, Máriáss József, Gyürk István, Szántó Lajos.)

+ 1 kérdés: Ezek után már csak arra lenné kíváncsi, hogy néhány gyerekelőadás után hogyan látják mindezt azok, akiknek Turandot, Kalaf, Truffaldino és a többiek jelmezét kellett magukra ölteni?

Tandi Lajos

Szép könyvek

Hétfőn a Franklin Nyomda disztermében ül össze a „Szép magyar könyv” verseny zsűrije, hogy odaítélje az 1980-ban megjelent leg-szebb magyar könyveket, jutalmazó díjakat, össeveket. Tíz kategóriában összesen 129 mű kerül a zsűri elé.